

Handlingsprogram för förebyggande arbete och räddningstjänst 2008 - 2011

Fastställt av kommunfullmäktige 2008-10-27

Innehållsförteckning	Sidnr
1. Bakgrund	1
1.1 Lagen och skydd mot olyckor	1
1.2 Nationella mål	1
1.3 Definitioner och förkortningar	1
2. Samråd	2
3. Risker	2
4. Extraordinära händelser	3
5. Verksamhetens mål	3
6. Kommunala mål	3
7. Räddningstjänst	4
8. Kompetenskrav	4
9. Organisation för räddningsinsatser	4
10. Räddningstjänstens organisation vid fredstid och förhöjd beredskap	5
11. Säkerhetsmål för räddningsinsatser	5
11.1 Prestationsmål	5
12. Övningsverksamhet	7
12.1 Prestationsmål	7
12.2 Ingenjörskompetens	7
12.3 Samverkan	7
13. Alarmering	7
13.1 Varning till allmänheten	7
14. Vatten för brandsläckning	8
15. Beslut under och efter räddningsinsats	8
15.1 Beslut om avslutad räddningsinsats	8
15.2 Ingrepp i annans rätt och tjänsteplikt	8
16. Höjd beredskap	9
16.1 Räddningstjänst under höjd beredskap	9
17. Förebyggande verksamhet	9
17.1 Allmänt	9
18. Rådgivning/information/utbildning	9
19. Tillsyn	10
20. Rengöring och brandskyddskontroll	10
20.1 Utbildning/rådgivning/information	10
21. Brandfarlig vara	10
22. Egenkontroll av handlingsprogram	10

1. Bakgrund

Handlingsprogrammet ska, enligt kap 3, 3 § och 8 § lagen och skydd mot olyckor, beskriva kommunens arbete med förebyggande åtgärder för att minska riskerna, sannolikheten och konsekvenserna för olyckor i allmänhet och bränder i synnerhet. Programmet ska även beskriva vilka resurser kommunen har för att göra räddningsinsatser vid de olyckor som ändå inträffar. I handlingsprogrammet ska anges kommunens mål för räddningstjänst och förebyggande verksamhet.

Handlingsprogrammet är ett politiskt styrdokument som ska fastställas en gång per mandatperiod.

1.1 Lagen om skydd mot olyckor

Lagen om skydd mot olyckor, SFS 2003:778, trädde i kraft den 1 januari 2004 och reglerar den enskildes, kommunens och statens ansvar för skyddet som kan föranleda räddningsinsats.

1.2 Nationella mål

I lagen anges följande nationella säkerhetsmål.

I hela landet ska människors liv och hälsa samt egendom och miljö beredas ett, med hänsyn till lokala förhållanden, likvärdigt skydd mot olyckor.

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

En kommun ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO.

Kommunerna ska ta till vara möjligheterna att utnyttja varandras resurser för förebyggande verksamhet.

1.3 Definitioner och förkortningar

Anspänningstid	Tiden från alarmering av personal till dess räddningsstyrkans första fordon rycker ut.
Körtid	Tiden det tar att med räddningsfordon förflytta sig från brandstation till skadeplats.
Angreppstid	Tiden från att fordon placerats vid skadeplatsen till dess att räddningsarbetet kan påbörjas.

Fastställd av kommunfullmäktige 2008-10-27

Insattid	Tiden från alarmering av räddningsstyrkan till dess räddningsarbetet kan påbörjas d.v.s. summan av anspänningstid, körtid och angreppstid.	
Höjd beredskap	Antingen skärpt beredskap eller hösta beredskap (Regeringen slutar).	
Typ av skada	Den skada som en 250 kg minbomb förorsakar om den detonerar i en byggnad.	
Förkortningar	RCB	Räddningschef i beredskap
	IL	Insatsledare
	SL	Styrkeledare
	Bm	Brandman
	Bmd	Brandman deltid
	LSO	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
	VMA	Viktigt meddelande till allmänheten

2. Samråd

Samråd har skett med räddningsnämnderna i Vimmerby, Oskarshamn, Högsby, Uppvindinge, Vetlanda och Eksjö, Länsstyrelse i Kalmar län, Skorstensfejarmästarna i norra och södra distriktet i Hultsfreds kommun.

3. Risker

Beskrivning av risker i Hultsfreds kommun

Den kommunala riskanalysen har haft som mål, att identifiera de risker så långt det är möjligt, som kan föranleda räddningsinsats.

Då risker i ett modernt samhälle hela tiden förändras, ökar och koncentreras, måste kontinuerlig riskinventering och riskanalys pågå, så att skadeförebyggande verksamhet förändras i takt med samhällets utveckling.

Den riskbild som finns inom räddningstjänstens geografiska ansvarsområde inom kommunens tätorter, som Hultsfred, Målilla, Mörlunda, Virserum, Järnforsen, Silverdalen, Rosenfors och Vena, redovisas och utgör grund för den inriktningen av både förebyggande och skadeavhjälpande verksamhet.

Det gemensamma för ett flertal objekt, tillhörande vård, omsorg och behandlingshem, är att de hyser människor som på olika sätt kan behöva hjälp för utrymning vid räddningsinsatser.

Inom området finns ett flertal utbildningsanläggningar, allt från förskolor, grundskolor, gymnasium och högskola.

Hotell, vandrarhem och pensionat tillhör kategorin som rymmer såväl boende som restauranger och liknande. De boende saknar oftast lokalkännedom, vilket försvårar en utrymning i händelse av brand.

Samlingslokaler finns ett flertal inom området som rymmer fler än 150 personer. Faktorer som påverkar denna risk är bristande lokalkännedom.

Industrier, där ett flertal märks med hög brandbelastning, som sågverk, snickerifabrik, möbelindustri, spånskivetillverkning och metallgjuteri. Flera industrier hanterar stora mängder brandfarlig gas och vätskor.

Andra risker är Farligt godsolyckor på järnväg eller landsväg, ras, skred, översvämning och flygolyckor.

4. Extraordinära händelser

De senaste årens utveckling har medfört att det finns anledning till en bredare bild än tidigare av tänkbara risker, hot och påfrestningar i det moderna samhällets sårbarhet.

Exempel på händelser som kan medföra svåra påfrestningar på samhället är omfattande och långvariga el- och teleavbrott samt avbrott/störningar i vattenförsörjning och översvämningar.

Extrema väderförhållanden

Ras och skred

Kärnkraftsolycka i Sverige eller närliggande grannländer

Terrorhandlingar

Omfattande utbrott av smittsamma sjukdomar

Lagen SFS 2006:544 reglerar kommunens och landstingets särskilda skyldigheter och befogenheter vid extraordinära händelser.

5. Verksamhetens mål

Kommunens ledningsorganisation ska leda kommunen vid extraordinära händelser eller svåra påfrestningar och ha höjd beredskap.

6. Kommunala mål

Övergripande mål för säkerhetsarbetet i kommunen

Alla som bor, vistas eller verkar i Hultsfreds kommun ska ha en säker och trygg miljö och konsekvenserna av inträffade olyckor ska minskas och den enskilde ska få en effektiv hjälp när så krävs.

Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand ska minskas.

Målsättningen är att antalet skadade och döda i bränder och andra olyckor ska minska under mandatperioden.

7. Räddningstjänst

Enligt LSO ska det i handlingsprogrammet anges mål för kommunens räddningstjänst.

Med räddningstjänst avses i Lagen om skydd mot olyckor, LSO 1 kap 2 § de räddningsinsatser som staten eller kommunen ska ansvara för vid olyckor eller överhängande fara för olyckor för att hindra eller begränsa skador på människor, egendom eller miljö.

LSO betonar den enskildes ansvar för sin egen säkerhet och skyldighet att själv kunna ingripa vid en olyckshändelse. Statens eller kommunen ansvarar för att genomföra en räddningsinsats när den enskildes förmåga och möjlighet inte räcker till.

Fyra kriterier ska vara uppfyllda samtidigt, LSO 1 kap 2 §, för att en räddningsinsats ska genomföras

- Behovet av ett snabbt ingripande
- Hotade intresset viktigt
- Kostnader för insatsen
- Omständigheter i övrigt

8. Kompetenskrav

Personal i utryckningstjänst ska minst uppfylla nedanstående kompetenskrav

Räddningschef och stf räddningschef ska ha genomgått Räddningsverkets utbildning Räddningsledning B eller motsvarande utbildning (brandmästare)

Räddningschef i beredskap (RCB) ska ha genomgått Räddningsverkets utbildning Räddningsledning B eller motsvarande.

Styrkeledare ska ha genomgått Räddningsverkets utbildning Räddningsledare A eller motsvarande tidigare Brandförmansexamen, deltid.

Brandman deltid ska ha genomgått Räddningsverkets utbildning för Räddningsinsats eller Brandman deltid.

9. Organisation för räddningsinsatser

Organisationen har 4 räddningsstyrkor och 2 räddningsvärn. Räddningsvärnen utgörs av personal uttagna med tjänsteplikt vilket innebär att de inte har någon beredskap. Därför larmas alltid någon räddningsstyrka tillsammans med räddningsvärn.

10. Räddningstjänstens organisation vid fredstid och förhöjd beredskap

Station	Styrka	Anspänningstid
Hultsfred	1 IL	1,5 min
	2 SL + 5 Bmd	5 min
Målilla	1 SL + 4 Bmd	5 min
Mörlunda	1 SL + 2 Bmd	5 min
Virserum	1 SL + 4 Bmd	5 min
Järnforsen	10 man	Ingen anspänningstid
Silverdalen	10 man	Ingen anspänningstid

IL = insatsledare, SL = styrkeledare, Bmd = deltidsbrandman

Jourhavande IL ska vara anträffbar via kommunikationsmedel och alltid svara och träda i tjänst inom 1,5 min.

Anspänningstid = tid från larm till dess första bil lämnar aktuell station.

11. Säkerhetsmål för räddningsinsatser

När olycka inträffar ska människor som vistas inom kommunens område kunna räknas med en likvärdig insatsförmåga med en första styrka utifrån den kommunspecifika lokal riskbilden.

Räddningstjänsten ska ha förmågan att kunna leda och utföra räddningsinsatser på ett sådant sätt att skador på människor, egendom och miljö minimeras.

11.1 Prestationsmål

Insatstider i procentuell andel av invånarna i bostadsbebyggelse i Hultsfreds kommun

Rökdykarinsats			Räddningsinsats		
inom			inom		
10 min	20 min	30 min	10 min	20 min	30 min
60 % av invånarna	85 % av invånarna	100 % av invånarna	60 % av invånarna	85 % av invånarna	100 % av invånarna

Räddningstjänsten ska vara väl övad och utrustad för att i samarbete med övriga organ verka för att uppfylla ”gyllentimmen”, som innebär att skadade vid trafikolyckor ska vara losstagna och transport påbörjad till sjukhus inom en timme.

Räddningskåren ska, själva eller i samverkan med andra, ha en så god insatsförmåga avseende insatstid och kompetens, att säkerhetsmålen uppfylls. Här redovisas vilken förmåga respektive kår för har att utföra sina uppgifter.

Mål för de olika kårernas förmåga	Hultsfred	Målilla	Mörlunda	Virserum	Räddningsvärn Järnforsen Silverdalen
Utvändig släckning	ja	ja	ja	ja	ja
Livräddning med rökdykare	ja	ja	Ja *	ja	nej*****
Utvändig släckning mot bränder i bostäder, industrier och lantgårdar	ja	ja	ja	ja	ja
Livräddning med rökdykare och samtidigt utvändig släckning	ja	ja**	ja **	ja **	nej*****
Skogsbrandsläckning	ja	ja	ja	ja	ja
Utvändig livräddning med stege upp till 3-våningen	ja	ja	ja	ja	nej*****
Losstagnation av fastklämda vid trafikolycka	ja	nej***	ja	ja	nej
Första hjälpen av skadade människor	ja	ja	ja	ja	ja
Livräddning vid mindre kemikalieolycka	ja	nej***	nej***	ja	nej*****
Ytvattenlivräddning med båt	ja	nej***	nej***	ja	nej
Livräddning och skadebegränsande insatser i kemikalieområde.	Ja	nej***	nej***	ja	nej*****
Invändigsläckning i större anläggningar	ja	nej**	nej**	nej**	nej**
Djurlivräddning	ja	ja	ja	ja	ja

Förklaring	
*	Insats kan påbörjas efter att Målilla är på plats
**	Insats kan påbörjas efter det att två stationer är på plats
***	Insats kan påbörjas efter att station Hultsfred är på plats
****	Silverdalen kan om styrkan är fulltalig

12. Övningsverksamhet

Räddningspersonalen ska övas så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Tidsåtgången vid varje övning ska vara tilltagen så att det för övningen uppställda målet uppnås.

12.1 Prestationsmål

För att vidmakthålla och utveckla kompetens och förmåga krävs att varje deltidsbrandman ska öva ett antal timmar per år. För Hultsfred gäller 60 timmar, Målilla, Mörlunda och Virserum 50 timmar och räddningsvärnen i Järnforsen och Silverdalen 24 timmar.

12.2 Ingenjörskompetens

Avtal om ingenjörskompetens finns med Västervik och Oskarshamns kommuner om behov uppstår vid en händelse i Hultsfreds kommun.

12.3 Samverkan

Gränslös samverkan vid räddningstjänst ska råda vid olyckshändelser. Ömsesidiga avtal finns med följande kommuner, Högsby, Oskarshamn, Vimmerby, Eksjö, Vetlanda och Uppvidinge kommun om att närmaste räddningsstyrka ska larmas för förstahandsinsats vid olycka och andra nödlägen utan hänsyn till var olyckshändelsen har inträffat vad som avser kommunala gränser.

13. Alarmering

Den ingående alarmeringen sköts av SOS Alarm AB genom avtal. Utlarmning vid nödlägen av räddningsstyrkor sker efter larmplaner, vilka upptar tänkbara händelser i kommunen.

Varje station har larmmottagningsutrustning som utlöser stationens larmsystem och personalen ska kunna larmas med två av varandra oberoende larmvägar.

13.1 Varning till allmänheten

”Viktigt meddelande” är ett hjälpmedel för räddningstjänsten att larma och informera människor vid allvarliga olyckor.

Viktigt meddelande kan ges som

Signal via tyfoner utomhus i centrala Hultsfred
Meddelande via radio, TV och Text-TV.

Tyfonsignalen utgörs av sju sekunder ton och 14 sekunder paus i minst två minuter. Signalen testas fyra gånger om året.

14. Vatten för brandsläckning

Inom tätorterna i Hultsfred, Målilla, Mörlunda, Gårdveda, Rosenfors, Mörlunda, Virserum, Järnforsen, Silverdalen, Lönneberga och Vena ska det finnas brandposter anslutna till kommunens vattennät. Brandpostnätets kapacitet och utformning ska följa Svenska vatten- och avloppsföreningens anvisningar.

Tekniska kontoret svarar för att räddningstjänsten har aktuella kartor som anger brandposternas, vattentagens och branddammarnas läge.

Tekniska kontoret svarar för underhåll av brandposter, vattentag och branddamm. Räddningstjänsten ska ha tillgång till tankbil för att säkerställa vattenbehovet vid brandsläckning.

15. Beslut under och efter räddningsinsats

15.1 Beslut om avslutad räddningsinsats

Räddningsledarens beslut om avslutad räddningsinsats ska ske skriftligt.

Ägaren övertar därefter ansvaret för bevakning, sanering och återställning.

15.2 Ingrepp i annans rätt och tjänsteplikt

Räddningsledarens beslut om ingrepp i annans rätt dokumenteras på plats samt i insatsrapporten. I dokumentationen ska framgå när och vem som fattat beslutet och skälen, samt vem det avser.

Räddningsledarens beslut om tjänsteplikt ska dokumenteras skriftligt på plats enligt särskild blankett.

I dokumentationen ska framgå när och vem som fattat beslutet och skälen samt vem det avser.

När en räddningsinsats är avslutad görs en undersökning för att i skälighets omfattning klargöra orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomfördes.

16. Höjd beredskap

16.1 Räddningstjänst under höjd beredskap

Räddningstjänst vid höjd beredskap bygger i huvudsak på kommuns fredstida organisation och ansvarsområde. Under en anpassningsperiod inför ett hotande krigsläge förstärks organisationen med andra samverkande resurser med specialkompetens.

Utöver normala fredstida uppgifter ska räddningstjänsten även ansvara för

- Utmärkning och röjning av farligt område
- Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmetoder
- Lokalisering av instängda personer samt utföra räddningsinsats i rasområden, skyddsrum m m. Detta görs t.ex. tillsammans med räddningshundgrupper.
- Deltagande i åtgärder för Första hjälpen och allmänt befolkningsskydd.

Typskadan utgör grunden för kommunens bedömning av resursbehovet för räddningstjänsten under höjd beredskap.

17. Förebyggande verksamhet

17.1 Allmänt

Varje bolag, verksamhet, privat, statlig eller kommunal äger sitt eget ansvarsområde enligt LSO.

Varje organisatorisk enhet ser också till att erforderlig kompetens och utbildningsnivå finns hos personalen.

18. Rådgivning/information/utbildning

Enligt LSO ska kommunen genom rådgivning, information eller på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sin skyldighet enligt lagen. Räddningstjänsten eftersträvar därför alltid att kunna ge kvalificerad hjälp till allmänheten när detta krävs.

Brandskyddsutbildning till företag, organisationer, förvaltningar och allmänheten ska erbjudas. Utbildning ska fokuseras på vad den enskilde själv kan göra för att öka sitt skydd.

19. Tillsyn

Räddningstjänsten tillämpar tillsyn enligt modell för systematiskt brandskyddsarbete, SBA. Fastighetsägare till vissa objekt ska lämna in skriftlig redogörelse. Dessa ska följa räddningsverkets föreskrifter enligt modellen för systematiskt brandskyddsarbete.

För tillsyn över objekt enligt LSO, 2 kap, 4 § ska samverkan ske med andra berörda myndigheter. Detta gäller särskilt andra kommunala myndigheter.

20. Rengöring och brandskyddskontroll

Inom kommunen ska rengöring och brandskyddskontroll av eldstäder och rökkanaler ske enligt fastställda frister. Kommunen ska kunna tillåta enskild fastighetsägare att utföra rengöring på egen fastighet under förutsättning att säkerheten är uppfylld.

20.1 Utbildning/rådgivning/information

Den personal som för kommunens räkning genomför tillsyn av brandskydd enligt LSO ska ha kompetensnivå motsvarande tillsyn B eller förebyggande 2.

Räddningstjänstens personal ska genom rådgivning och information kunna underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen.

Räddningstjänstens personal ska kunna svara för adekvat information inom verksamhetsområden som styrs av LSO.

21. Brandfarlig vara

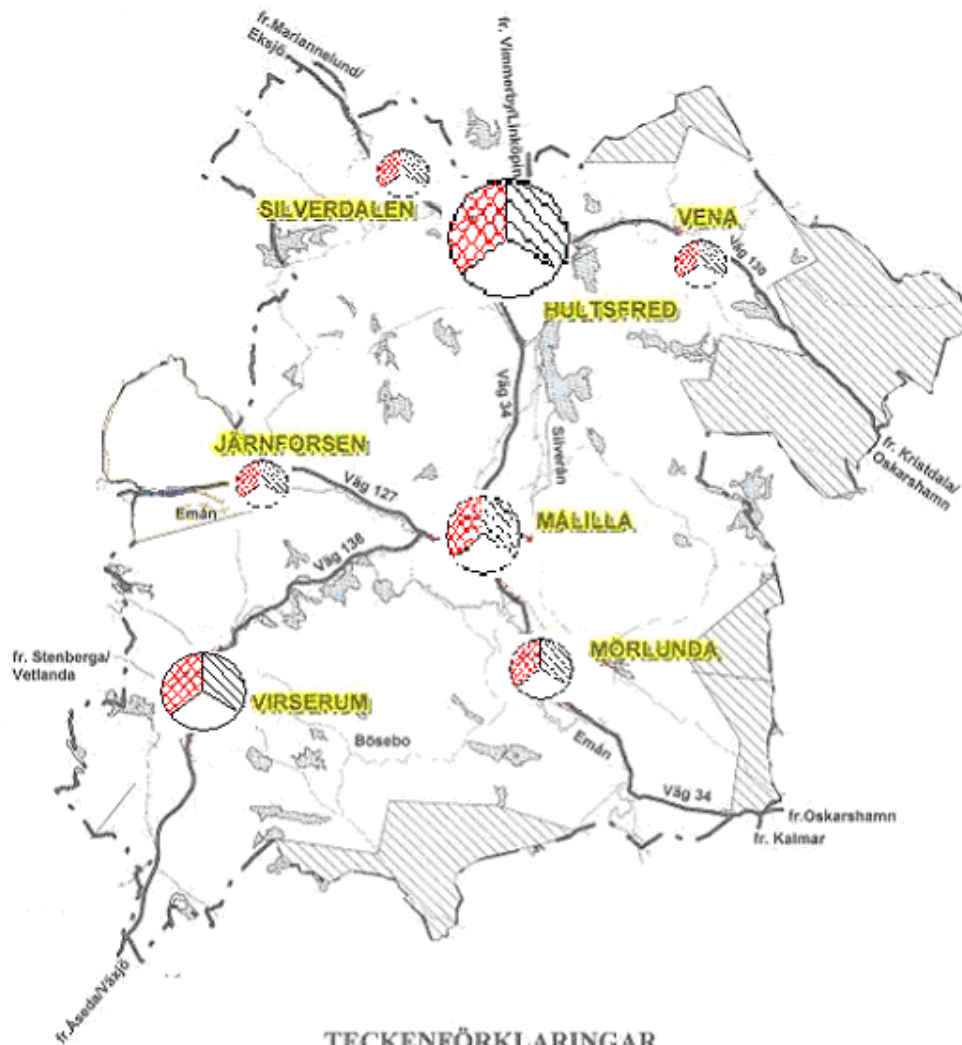
Tillståndsärenden för hantering av brandfarlig vara enligt lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor hanteras av kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Tillsyn över hantering av brandfarlig vara enligt LBE utförs av räddningstjänsten.

22. Egenkontroll av handlingsprogram

Räddningstjänsten ska under mandatperioden utföra egenkontroll av verksamheten för att nå uppsatta mål.

Riskkarta Hultsfreds kommun

TECKENFÖRKLARINGAR

- **Egendomsvärdet**
- **Människors liv och hälsa**
- **Miljörisken**